NASR-ÜL-MAKDÎSÎ

Şafiî mezhebindeki hadîs ve fıkıh âlimlerinden. İsmi, Nasr bin İbrâhim bin Nasr bin İbrâhim İbni Dâvûd el-Makdisî en-Nâbilîsî ed-Dımeşkî olup, künyesi Ebü'l-Feth'dir. İbn-i Ebî Hâfız diye bilinip, Şeyh Ebû Nasr lakabıyla meşhûr olmuştur. 407 (m. 1016) senesinde doğdu, İlim tahsili için sûr, Diyâr-ı Bekr, Dımeşk ve daha başka yerlere seyehatler yaptı. Kıymetli kitaplar yazdı ve birçok âlim de kendisinden istifâde etti 490 (m. 1096) senesinde, Muharrem ayının dokuzunda, Salı günü Dımeşk'de vefât etti. Cenâze namazına birçok kimse katılmış olduğundan, defni uzun sürmüş ve Hazreti Mu'âviye'nin kabrinin yanına Bâb-üs-sagîr mezarlığına defnedilmiştir. Yedi gece, her gecede yirmi hatim olmak üzere, rûhuna Kur'ân-ı kerîm okunmuştur. Hâlen kabrini birçok kimse ziyâret edip, onu vâsıta kılarak Allahü teâlâya duâ etmektedirler.

Ebû Nasr (radıyallahü anh) Sûr'da İmâm-ı Süleym'den, Diyâr-ı Bekr'de Muhammed bin Beyân el-Kâzerûnî'den fıkıh ilmini öğrenmiştir. Sonra Beyt-ül-makdis'de bir müddet daha ilim öğrenmiş ve yine Sûr şehrine geri döndüğünde, on sene burada talebeye ders vermiştir. Burada temiz i'tikâdlı müslümanların yanında Eshâb-ı Kirâm düşmanı kimseler de bulunuyordu. Uzun müddet bunlarla mücâdele etmiş, Ehl-i sünnet i'tikâdını korumuş ve yaymıştır. Daha sonra Dımeşk'e gelmiş, burada dokuz sene kalmış ve bu zaman zarfında hadîs-i şerîf rivâyetinde bulunmuş, fetvâ vermiş ve ders okutmuştur, İmâm-ı Gazâlî (radıyallahü anh) Dımeşk'e geldiğinde, Ebû Nasr (radıyallahü anh) İmâm-ı Gazâlî ile görüşmüş ve ondan istifâde etmiştir. Ayrıca Abdurrahmân bin et-Tubeyz Ali bin Simsâr, Muhammed bin Avf el-Mizziy, İbn-i Selvan Muhammed bin Yahyâ, Ebû Ali el-Ahvâzî, Gazze'de Muhammed bin Ca'fer el-Mimâsî, Amîd'de Hibetullah bin Selâme ve daha birçok âlimden ilim almıştır. Bu meclislerde, hadîs-i şerîf yazıp rivâyette bulunmuştur. Kendisinden de; kendi hocası Ebû Bekr el-Hatîb, Ebû Kâsım en-Nesîb, Ebü'l-Fadl Yahyâ bin Ali, Cemâl-ül-İslâm Ebü'l-Hasen es-Sülemî, Ebü'l-Feth Nasrullah el-Missîsî, Ebû Ya'lâ Hamza bin el-Hubûbî ve daha başkaları ilim tahsilinde bulunmuşlardır.

Ebû Nasr (radıyallahü anh) Selef-i sâlihînin yolunda, zühd ve takvâ üzere yaşamıştır. İhtiyâcından fazla olan dünyâ malından kaçınmış, fazlasını tasadduk etmiştir. Nâblus'tan kendisine azık olarak gelen hediye erzakları almamış, kimseden birşey kabûl etmemiş, fakirlik içinde yaşamıştır. Bütün vakitleri, hayırlı iş, makbûl olan ibâdet ve ilim neşriyle geçmiştir.

Hâfız İbni Asâkir anlatır: Kendisiyle görüşüp sohbet edenlerin "Şayet fakîh Ebü'l-Feth, Selef-i sâlihînle kıyaslansa, derecesi onlara yakın olurdu. Fakat Selef-i sâlihîn, önce yaşaması sebebiyle ondan üstün gelirdi" diye söylediklerini işittim. Ve yine şöyle anlattılar "Birgün, Tâc-üd-devle Tütüş onu ziyârete geldi. Ebû Nasr (radıyallahü anh) onun için ayağa kalkmadı. Sultan ona, sultanlar için sarf edilecek helâl mallardan sordu. Fakîh Ebû Nasr "Cizye malıdır" dedi. Sultan, Ebû Nasr'ın yanından ayrıldı ve Ebû Nasr'a bir miktar mal gönderip: "Bu cizye malındandır, onu arkadaşların arasında taksim et" dedi. Ebû Nasr (radıyallahü anh) bu malı kabûl etmedi ve: "Bizim bunlara ihtiyâcımız yok" dedi. Malı getiren elçi gidince, Ebü'l-Feth Nasrullah bin Muhammed, Ebû Nasr'ı kınadı ve ona: "Sen bizim o mala olan ihtiyâcımızı biliyordun. Şayet sen onu kabûl edip de aramızda dağıtsaydın iyi olurdu" dedi. Ebû Nasr (radıyallahü anh): "Elden kaçırdığın birşeye karşı sabırlı ol (arkasından üzülme). Bir zaman gelir ki, dünyâ malından düşündüğün (arzu ettiğin) ve sana yetecek olanı sana gelir" buyurdu.

Ebû Nasr (radıyallahü anh) birçok kıymetli eserler te'lîf etmiştir. Ba'zıları şunlardır: El-İntihâb-üd-Dımeşkî fil-mezheb: On cild kadar büyük bir eserdir. El-Huccetü alâ Târîk-il-Mehâceti. Kitâb-üt-tehzîb: On cilddir. Bu iki kitab, Şafiî fıkhının fürû'u hakkındadır. Kitâb-ül-Kâfî ve Tahrîmü nikâh-il-Mut'a, Şerh-ül-irşâd li selîm-ır-Râzî fil-fürû', Kitâb-ül-maksûd fil-fürû', Menâkıb-ül-İmâm-ı Şafiî'dir.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tabakât-üş-Şâfiiyye cild-5, sh. 351

2) Tezkiret-ül-esmâ vel-lüga cild-2, sh. 125 126

3) Şezerât-üz-zeheb cild-3, sh. 395, 396

4) Esmâ-ül-müellifîn cild-2, sh. 490, 491

5) Mu'cem-ül-müellifîn cild-13, sh. 87